

DE BIBLIOTHEEK ALS PUBLIEKE RUIMTE

Volgens stadssocioloog Arnold Reijndorp is de kernwaarde van de bibliotheek dat het een rustige plek biedt in de stad. "Zeg maar het gesecculariseerde alternatief van de kerk, moskee of tempel. Grotere bibliotheken zijn aan de ene kant heel dynamisch met een divers publiek, van hoofddoekjes tot zwerver, van academici tot kinderen. Maar wat kenmerkend is van alle bibliotheken is dat er een bepaalde, rustige sfeer heerst. Deze sfeer van een gecontroleerde publieke ruimte voorziet in een ongelooflijke behoefte. Het gaat erom dat de bibliotheek verschillende typen bezoekers trekken, maar de kern die mensen bijeen brengt is rust. Wat je dan doet, maakt niet zoveel meer uit: een boek lezen, spelletje spelen of naar muziek luisteren. De openbare bibliotheek is een verlengstuk van de publieke ruimte en in sommige opzichten veel openbaarder dan de openbare ruimte, omdat ze een veilige omgeving biedt, waar mensen zich prettig voelen".

(Bron: //Collectie nr. 2 juni 2010)

TWEDE TAAL ALS VOERTAAL BIEDT VOORDELEN

Het enige nadeel van meertaligheid is dat talen door elkaar gehaald kunnen worden.

Dat is geconstateerd bij een project dat talenbureau Mercator uit Leeuwarden uitvoert in het Spaanse Baskenland en in Friesland. Verder levert meertaligheid alleen maar voordelen op. De medde Durk Gorter van Mercator, zelf werkzaam in Spanje, op een talenconferentie die begin juni werd gehouden in Koudum. Als voorbeelden noemde hij de grotere kans op communicatie met allerlei mensen en het makkelijker aanleren van nog meer talen. De voordelen worden vergroot als een tweede taal niet alleen als apart vak wordt gegeven op de scholen, maar in alle andere vakken als voertaal wordt gebruikt.

(Bron: Leeuwarder Courant 7-6-2010).

REDACTIE : Ludi Visser
VORMGEVING : Mark van der Steen
REDACTIEADRES : l.visser@bfrl.nl
© Bibliotheekservice Fryslân 2010

'INTEGRATIE VAN MINDERHEDEN IS UITSTEKEND GELUKT'

De integratie van minderheden is niet mislukt, maar gaat juist prima. In Nederland beter dan in andere landen. Zo goed zelfs dat we daar trots op mogen zijn. Publicist Frans Verhagen stelt dat in zijn boek 'Hoezo Mislukt? De nuchtere feiten over de integratie in Nederland', dat begin dit jaar is verschenen. Het is geschreven als reactie op het tien jaar geleden verschenen opiniestuk 'Het multiculturele drama' en het boek 'Het land van aankomst' uit 2007 van PvdA-er Paul Scheffer, waarin hij voorspelde dat werkloosheid, armoede en criminaliteit zich op zouden hopen bij etnische

minderheden. Verhagen baseert zijn conclusies op gegevens van arbeidsmarkt en onderwijs. "Er gaan meer allochtonen naar de universiteit dan ooit tevoren, terwijl hun ouders vaak analfabeet waren".

Verhagen erkent dat er ook problemen zijn met bijvoorbeeld Marokkaanse jongeren. Maar die zijn er volgens hem ook met autochtone jongeren.

(Bron LC 25-1-2010)

MULTICULTI-TRENDS

Fairtrade design is een label voor producten die ontworpen zijn volgens de laatste westerse trends, gemaakt door vakmensen in Azië, Afrika en Zuid-Amerika. Zij combineren de westerse smaak met traditionele technieken en materialen uit hun land. Hierdoor krijgen ze de kans hun omzet te vergroten en hun

bedrijf verder te ontwikkelen. Een van de artikelen is dit windlicht, gemaakt van lavasteen van de Merapi. Dat is de meest actieve vulkaan ter wereld, gelegen op Midden-Java. (Wereldwinkel).

(Bron: Onze Wereld mei 2010)

YOUTUBE BRENGT DE MENSEN BIJ ELKAAR

Vijf jaar na het bescheiden begin van YouTube is de virtuele bioscoop van amateurfilmmpjes op het internet een mondiaal schouwtoneel geworden.

Nooit eerder keken zoveel mensen uit alle delen van de wereld op hetzelfde moment

naar een filmpje en konden ze om dezelfde dingen lachen of huilen. You Tube brengt, kortom, mensen dicht bij elkaar dan ze ooit waren.

Vanaf april wordt in de Amsterdamse Stadsschouwburg regelmatig de 'canon van YouTube' gedraaid; filmpjes die over de hele wereld bekend zijn en vaak al tientallen malen zijn nagespeeld en geparodieerd door mensen uit alle hoeken van de aarde.

(Bron: Onze Wereld april 2010)

BIBLIOTHEEK HEERENVEEN INSTALLEERT VIRTUEEL INBURGERINGSLOKET

Dit najaar zal bibliotheek Heerenveen op iedere publiekscomputer het SDU Virtueel Inburgeringsloket installeren. Tot dan is er voor inburgeraars een enkele zuil met digitale informatie beschikbaar: iedereen kan op iedere plek inloggen. De bibliotheek biedt taallessen en rondleidingen voor groepen buitenlanders en heeft begin dit jaar met succes een multiculturele

Nieuwkomersfestival georganiseerd, waar veel Marokkaanse en Turkse inwoners op af kwamen. Begin juni heeft de bibliotheek deelgenomen aan het multiculturele festival in Heerenveen.

(<http://www.sdu-informationsolutions.nl/producten-en-diensten/beleidscommunicatie/inburgeringskompas/>)

Dit trendrapport is een uitgave van Bibliotheekservice Fryslân, de serviceorganisatie van het Fries Bibliotheken Netwerk en is bestemd voor alle medewerkers van het Fries Bibliotheken Netwerk. Het trendrapport verschijnt gemiddeld eens per half jaar en richt zich op relevante ontwikkelingen binnen en voor de bibliotheekbranche.

TREND RAPPORT

9 JULI 2010

DE MULTICULTURELE BIBLIOTHEEK

REDACTIONEEL

'Alle typen bibliotheken dienen zich bewust te zijn van de verscheidenheid aan culturen en talen op internationaal, nationaal en lokaal niveau en die te ondersteunen en te bevorderen, om aldus te werken aan de interculturele dialoog en actief burgerschap'.

Met deze indrukwekkende zin uit het Rapport 'De multiculturele samenleving; Richtlijnen voor de bibliotheek, 3e editie, 2009' wil ik deze aflevering van het Trendrapport maar beginnen. Om te laten zien waarom dit onderwerp gekozen is: aandacht voor andere culturen is in deze roerige tijden meer dan noodzakelijk. Ik denk dat er op dit gebied in de bibliotheekwereld niet veel ophef gemaakt

wordt over wat men normaliter al heel lang doet in de vorm van loketten en Anders Lezen-thema's: wat meer uitwisseling en ruchtbaarheid over hoe men deze zaken aanpakt is misschien niet weg. Speciaal in Friesland moet dit onderwerp aanslaan, zeker voor wat betreft de meertaligheid. Daarom ook aandacht voor het Fries.

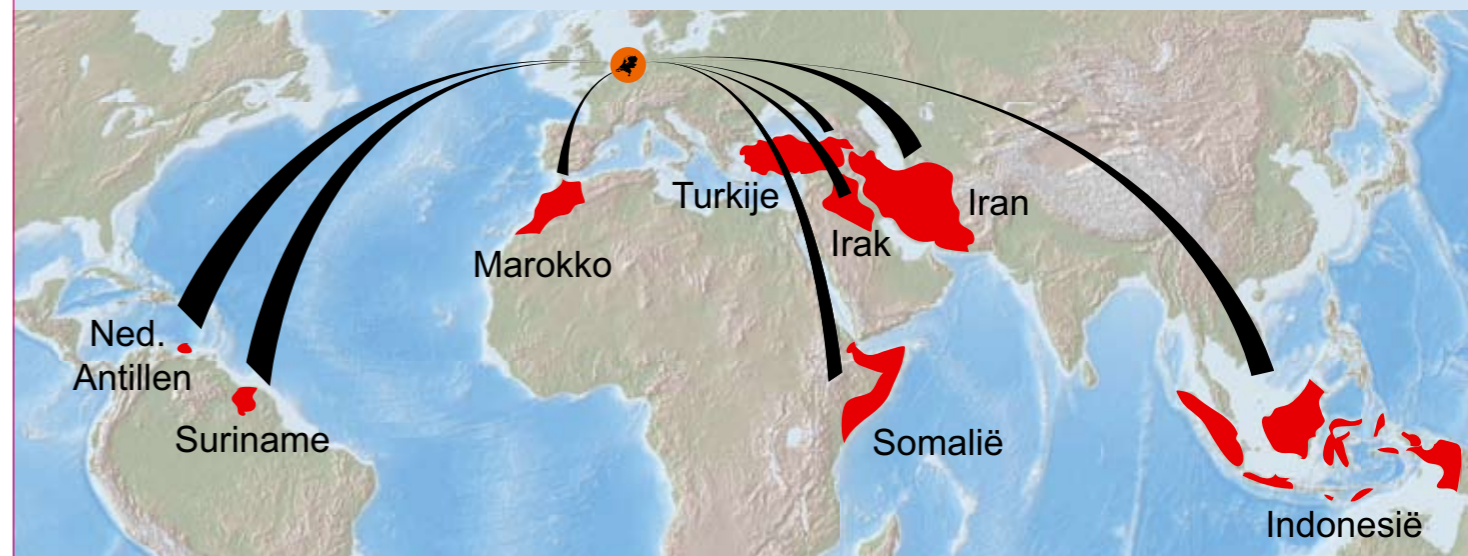
Echter, multicultureel houdt meer in dan tweetaligheid binnen één provincie. De boodschap van de IFLA geldt niet alleen voor de randstad en andere grote bibliotheken in ons land. Als we kijken naar de aanwas van immigranten in de afgelopen 10 jaar en wat er langzaam veranderd is in onze houding ten opzichte

van deze bevolkingsgroepen, is het interessant te zien wat er in onze 'eigen' cultuur verandert. Wat is eigen en wat nemen we ongemerkt over van andere culturen, wat is integratie nu eigenlijk, kunnen we wel spreken van integratie? Wat is inburgeren en in hoeverre zijn we zelf zulke voorbeeldburgers? Wat kunnen bibliotheken doen en wat doen ze eigenlijk al? Of kunnen ze nog veel actiever zijn? Cultureel ondernemerschap staat hoog in het vaandel, maar dat moet ook gelden voor multicultureel ondernemerschap.

De redactie, Kenniscentrum, Bibliotheekservice Fryslân

SAMENSTELLING BEVOLKING VERANDERT

In 2000 bedroeg het aantal allochtonen in Nederland 2.775.302. In januari 2010 (voorlopige cijfers) was het aantal allochtonen 3.362.154. De prognose van het CBS is dat dit aantal in 2050 is gestegen tot 4.796.673 mensen (bron CBS januari 2010).

MASS MINGLING

Zoals voorspeld door digitale goeroe's meer dan 10 jaar geleden, zijn nu honderden miljoenen mensen grote delen van hun leven online (en smullen ervan!).

Hoe dan ook, dit heeft NIET geleid tot hele generaties huisgebonden, a-sociale zombies (zie onze koningin.red.). In tegendeel: sociale media en mobiele communicatie voeden het massale netwerken dat alle clichés over het verdwijnen van direct menselijk contact in ons "online tijdperk" tart. Dus, vergeet een toekomst waarin de meerderheid van de consumenten zichzelf verliezen in een virtuele wereld, met stervende steden en kinderen die het daglicht niet meer te zien krijgen. Dank zij de online revolutie zijn honderden miljoenen mensen actief op zoek naar gelijkgestemde zielen, signaleren elkaar, vinden elkaar, verbinden zich en blijven in contact met elkaar in de virtuele wereld. Vernieuwde contacten, GPS en mobiel internetten brengen deze explosie van dating, netwerken, socializen en zich met elkaar vermengen naar het domein van de echte wereld. (Bron: www.trendwatching.com)

TWEDE GENERATIE SUCCESVOLLER DAN EERSTE GENERATIE

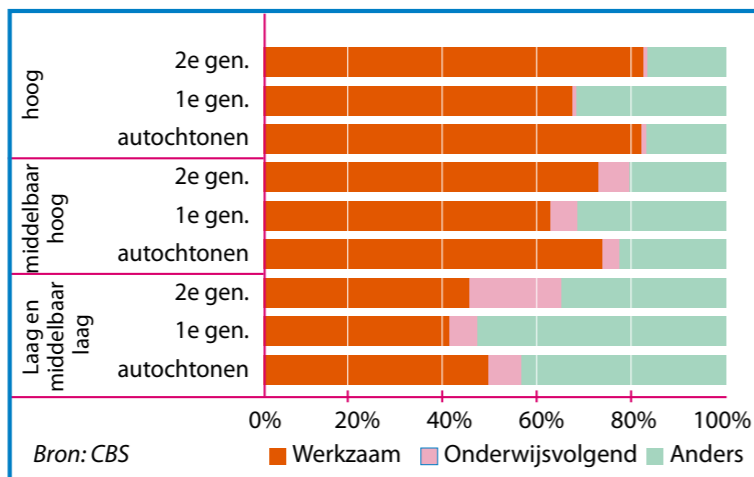
De tweede generatie niet-westerse allochtonen doet het op de arbeidsmarkt beter dan de eerste generatie. Dat komt doordat ze beter zijn opgeleid.

Deze verschillen in arbeidsdeelname van de eerste en tweede generatie kunnen worden toegeschreven aan sociale en culturele factoren. Nieuwkomers op de arbeidsmarkt hadden - en hebben - een aantal moeilijkheden te overwinnen voordat ze een baan hebben gevonden, zoals het leren van de Nederlandse taal en het creëren van relatienetwerken. Ongeveer 60 procent van de autochtone bevolking heeft een middelbare of hoge opleiding.

Dit geldt voor 20 procent van de eerste generatie Turken en Marokkanen en voor 50 procent van de eerste generatie Surinamers en Antillianen. Van de tweede generatie Turken en Marokkanen heeft ongeveer 30 procent minimaal middelbaar-hoog onderwijs.

Veel tweede generatie kinderen gaan nog naar school. Hun uiteindelijke opleidingsniveau zal dus nog hoger kunnen uitvallen. Daarmee vergroten zij hun kansen op de arbeidsmarkt nog verder.

(Bron: CBS januari 2010)

CSG LIUDGER BEGINT ALS EERSTE DRIETALIG ONDERWIJS

Op de locatie in Burgum van CSG Liudger is begin dit jaar een proef gestart met drietalig onderwijs in het Engels, Nederlands en Fries. Het is de eerste middelbare school in Fryslân die deze vorm van drietalig onderwijs aanbiedt op havo- en vwo-niveau.

Bij drietalig onderwijs worden sommige lessen volledig in het Fries of Engels gegeven, terwijl andere in het Nederlands blijven. Het gaat bijvoorbeeld om vakken als geschiedenis en aardrijkskunde, maar ook wiskunde kan in een andere taal gegeven worden. Totnogtoe zijn er in Fryslân alleen basisscholen met drietalig onderwijs. Het streven is dat in het derde jaar 30 procent van de lessen in het Fries, 30 procent in het Engels en 40 procent in het Nederlands gegeven wordt. Wel moeten de docenten nog worden bijgeschoold en moet er nog lesmateriaal komen, waarbij geschiedenis in het Fries als eerste aan de beurt is.

(Bron: Friesch Dagblad 15-1-2010)

COLLECTIE FRYSLÂN MEERTALIG ONTSLUTEN

Bibliotheekservice Fryslân en Tresoar en willen de collectie Fryslân optimaal ontsluiten door een meertalige trefwoordthesaurus te laten ontwikkelen. De vertaalmodule zal, naast het Fries, ook voor andere talen bruikbaar zijn.

De streefdatum waarop het systeem operationeel moet zijn is 1 augustus 2010. Deze collectie omvat zo'n 80.000 titels uit verschillende Friese bibliotheken en instellingen. Bertus Douwes, projectleider, legt uit waarom dit project is opgezet: "Als ik bijvoorbeeld het trefwoord 'tsjerke' (Fries voor kerk) ingeeft, toont de zoekmachine mij alleen de Friese titels. Alle Nederlandstalige titels die aan het trefwoord 'kerk' gelinkt zijn blijven daardoor onzichtbaar. We kwamen tot de conclusie dat we een tweetalige trefwoordthesaurus zouden moeten hebben".

Het traject is nu in het landelijk traject van innovatiegelden gehonoreerd. Eén van de redenen voor toekenning

van innovatiegeld door OCW was de inzetbaarheid van de methodiek van het bedrijf GridLine voor andere talen en maatschappelijke toepassingen. Daarnaast is er samenwerking met de Fryske Akademy om ontbrekende contextafhankelijke

"Als ik bijvoorbeeld het trefwoord 'tsjerke' ingeeft, toont de zoekmachine mij alleen de Friese titels"

begrippen in een aparte lijst op te nemen. Het systeem wordt eigendom van de Bibliotheekservice, waardoor er een interne koppeling ontstaat tussen het bibliotheeksysteem, de Friese Aquabrowser en de vertaalmodule.

(Bron: Jeroen de Boer en Bertus Douwes in Digitale Bibliotheek dib, nr. 3, 2010)

DE MULTICULTURELE BIBLIOTHEEK

Globalisering, toegenomen migratie, snellere communicatie, mobiliteit en andere verworvenheden van de 21ste eeuw hebben geleid tot groei van culturele diversiteit in veel landen.

'De multiculturele samenleving; Richtlijnen voor de bibliotheek, 3e editie, 2009' is opgesteld en gepubliceerd ter bevordering van rechtvaardige en gelijkwaardige toegang tot de bibliotheek voor multiculturele groepen.

Onder de Tien redenen voor multicultureel bibliotheekwerk noemen we de belangrijkste:

- De missie van de bibliotheek is het bedienen van de lokale gemeenschap, die in veel gevallen al multicultureel en meertalig is, of in multicultureel opzicht steeds gevarieerder wordt.
- In een tijd van globalisering waar internationale contacten en reizen gemakkelijker zijn, moet iedereen leren over andere culturen, talen en mensen, waardoor waardering voor andere ervaringen wordt gestimuleerd en mensen een bredere kijk op het leven krijgen.
- Informatie in de talen en via de informatiekanaalen van multiculturele groepen gebruikers stelt hen in staat democratisch te participeren in de samenleving.
- De kennis, creatieve uitdrukkingsvormen en culturele gewoonten van de hele wereld zijn vastgelegd in verschillende vormen en talen; een multiculturele collectie dient daarom voor iedereen toegankelijk te zijn.
- Bibliotheken zijn ruimten voor intellectuele en recreatieve activiteit en met het aanbieden van multiculturele, meertalige diensten en collecties worden bibliotheken een ontmoetingsplaats die mensen uit de hele samenleving samenbrengt.

(Bron: De multiculturele samenleving; Richtlijnen voor de bibliotheek, 3e editie, 2009. VOB)

DOOR RECESSIE WORDT LEREN VAN TALEN POPULAIR

Een nieuwe taal leren is in korte tijd erg populair geworden, met name onder twintigers. En het opvallende is dat zij meestal niet kiezen voor Spaans of Frans, zoals de gemiddelde oudere cursist, maar voor veel exotischer talen als Japans, Arabisch of Turks. Ook Pools en Russisch zijn in trek, zo blijkt uit een rondje bellen langs verschillende taalscholen en volksuniversiteiten.

Jan Jelle Bouma van de LOI: "Bijna de helft van onze cursisten is jonger dan vijf en dertig jaar, en daarvan is zestig procent vrouw. We vragen niet precies naar de reden, maar uit de cijfers valt op te maken dat jonge mensen vaak een taal leren voor hun carrière: bij een cursus als "Business English zijn de jongeren echt veruit in de meerderheid". (Bron: Viva 02 2010)

Meertaligheid

WERELDTALEN

Duizenden talen zijn bedreigd met uitsterven en tegelijkertijd neemt de wereldbevolking toe. In tegenstelling tot bedreigde talen, krijgen sommige talen dus steeds meer sprekers. Inmiddels zijn er meer mensen die Engels als tweede taal spreken, dan mensen die het als moedertaal hebben. Volgens sommige deskundigen ontwikkelt het Engels voor internationale communicatie zich langzaam los van het Engels zoals dat door moedertaalsprekers gesproken

wordt. Misschien ontwikkelt zich naast de bekende varianten van het Engels, zoals het Brits-Engels en het Amerikaans-Engels, uiteindelijk ook het Wereld-Engels. Het Chinees groeit voornamelijk nog door toename van het aantal moedertaalsprekers, maar ook hier neemt het aantal tweede taalleerlingen steeds meer toe, door internationale economische belangen. www.kennislink.nl/publicaties/bedreigde-talen

NEDERLANDSE TAAL VERANKERD IN GRONDWET

Het gebruik van de Nederlandse taal wordt verankerd in de grondwet. Het kabinet wil daarmee zeker stellen dat het gebruik van het Nederlands niet in de verdrukking komt, nu er in ons land steeds meer talen worden gesproken.

Ook over de positie van de Friese taal komt er een bepaling in de grondwet. Vooral het Engels wint terrein, stelt het kabinet vast. Dat komt omdat er steeds meer contacten zijn met het buitenland en er meer buitenlanders hier komen wonen. Door de positie van het Nederlands in de grondwet vast te leggen, wordt zeker gesteld dat de mensen in Nederland altijd met de eigen taal uit de voeten kunnen.

(Bron: Friesch Dagblad 13-2-2010)

